

WYROBY LAKIEROWE	NORMA BRANŻOWA	BN-78
	Emalie ftalowe modyfikowane uniwersalne tropikalne	6115-13
		Zamiast BN-69/6115-13 BN-71/6115-22
		Grupa katalogowa X 24

1. WSTĘP

1.1. Przedmiot normy. Przedmiotem normy są emalie ftalowe modyfikowane uniwersalne tropikalne - zawiesina pigmentów i wypełniaczy w roztworze żywic ftalowych w rozpuszczalnikach organicznych z dodatkiem sykatyw oraz środków bakteriobójczych.

1.2. Zakres stosowania przedmiotu normy. Emalie ftalowe modyfikowane uniwersalne tropikalne przeznaczone są do malowania zagruntowanych powierzchni stalowych, a w szczególności części maszyn i innych konstrukcji stacjonarnych eksploatowanych w warunkach klimatu tropikalnego suchego lub wilgotnego. Emalie nanosi się przy pomocy pędzla lub natrysku pneumatycznego.

2. OZNACZENIE

Przykład oznaczenia emalii ftalowej modyfikowanej uniwersalnej tropikalnej białej:

EMALIA FTALOWA MODYFIKOWANA UNIWERSALNA
TROPICALNA BIAŁA BN-78/6115-13
SWA 3269-665-010.

3. WYMAGANIA I BADANIA

3.1. Zestawienie wymagań i metody badań wg tablicy na str. 2.

3.2. Trwałość. Emalie powinny odpowiadać wymaganiom normy w czasie 6 miesięcy, licząc od daty produkcji. Dopuszczalny jest w tym czasie wzrost lepkości nieprzekraczający 25% w stosunku do górnej granicy lepkości podanej w 3.1b), który powinien ustąpić po dodaniu rozcieńczalnika do wyrobów poliwinylowych i chłorokauczkowych ogólnego stosowania wg BN-75/6118-03. Fowstały osad powinien dać się łatwo rozmieszać.

3.3. Program badań

3.3.1. Badania pełne polegają na sprawdzeniu zgodności z wszystkimi wymaganiami podanymi w 3.1. Badania pełne należy wykonywać co najmniej dwa razy w roku,

każdorazowo przy zmianie stosowanych surowców i metod technologicznych mogących mieć wpływ na jakość wyrobu oraz w przypadku badań rozjemczych.

3.3.2. Badania niepełne polegają na sprawdzeniu zgodności z wymaganiami podanymi w 3.1, z wyjątkiem 3.1c), f), g), p), r), s), t), u).

Badania niepełne należy wykonywać dla każdej partii wyrobu.

3.4. Pobieranie próbek i przygotowanie średniej próbki laboratoryjnej wykonać wg PN-74/C-81500 po przeprowadzeniu prób wg PN-72/C-81503.

3.5. Przygotowanie powłok do badań

3.5.1. Przygotowanie wyrobu. Przed przystąpieniem do malowania badany wyrób dokładnie wymieszać, rozcieńczyć rozcieńczalnikiem podanym w 3.2 do lepkości roboczej 18 ± 25 s mierzonej kubkiem typu Forda wg PN-75/C-81508, po czym przefiltrować przez sito o boku oczka kwadratowego 0,063 mm. W przypadku emalii aluminiowej lakier i pastę aluminiową mieszać w następującej proporcji: 84 części wagowe lakieru i 16 części wagowych pasty. Mieszanie składników prowadzić w taki sposób, aby nie utworzyło się zbrylenie pigmentu. Po uzyskaniu jednorodnej mieszaniny rozcieńczyć do lepkości roboczej. Emalii aluminiowej nie filtruje się.

3.5.2. Wykonanie powłok przeznaczonych do badania odporności na działanie oleju oraz gorącego suchego i wilgotnego powietrza. Płytki stalowe o wymiarach $150 \times 100 \times 0,5$ mm przygotowane wg FN-74/C-81513 pomalować obustronnie podkładem ftalowym, modyfikowanym, schnącym na powietrzu, chromianowym, ogólnego stosowania, czerwonym tlenkowym o symbolu SWA 3231-024-250¹⁾ sposobem natrysku wg FN-70/C-81514, po czym suszyć w temperaturze $20 \pm 2^\circ\text{C}$ i wilgotności względnej powietrza $65 \pm 5\%$ w ciągu 24 godz.

Grubość jednostronnej powłoki podkładu powinna wynosić $20 \pm 25 \mu\text{m}$.

¹⁾Fatrz Informacje dodatkowe.

Zgłoszona przez Zjednoczenie Przemysłu Tworzyw i Farb PLASTOFARB
Ustanowiona przez Naczelnego Dyrektora Zjednoczenia Przemysłu Tworzyw i Farb PLASTOFARB dnia 28 stycznia 1978 r.
jako norma obowiązująca od dnia 1 października 1978 r.
(Dz. Norm. i Miar nr 10/1978 poz. 51)

Wymagania	Metody badań wg	
<p>a) Wstępne próby techniczne</p> <p>- pozostałość na sicie o boku oczka kwadratowego 0,063 mm, % wag., najwyżej¹⁾</p> <p>b) Lepkość umowna mierzona kubkiem typu Forda, s</p> <p>c) Zawartość substancji lotnych, %, najwyżej</p> <p>d) Rozlewność, stopień co najmniej</p> <p>e) Roztarcie pigmentów,¹⁾ μm, najwyżej</p> <p>f) Temperatura zapłonu, °C, co najmniej</p> <p>g) Krycie ilościowe, g/m², najwyżej dla emalii</p> <p>czarnej</p> <p>aluminiowej</p> <p>białej, kość słoniowa, żółtej jasnej, żółtej, pomarańczowej, szarej jasnej, szarej średniej, popielatej jasnej, czerwonej jasnej</p> <p>pozostałych</p> <p>h) Czas schnięcia w temperaturze 20 ± 2°C i wilgotności względnej powietrza 65 ± 5%, godz, najwyżej</p> <p>- stopień 1</p> <p>- stopień 4</p> <p>i) Wygląd i barwa powłoki</p> <p>j) Połysk, stopień, co najmniej</p> <p>k) Twardość względna powłoki wg wahadła Persoza, co najmniej¹⁾</p> <p>l) Elastyczność wg metody A</p> <p>t) Odporność powłoki na uderzenie cm spadku ciężarka</p> <p>m) Tłoczność powłoki, mm, co najmniej</p> <p>n) Frzyrzepność, stopień</p> <p>o) Odporność powłoki na działanie oleju maszynowego</p> <p>p) Odporność powłoki na 1-godzinne działanie 3-procentowego Na₂CO₃ w temperaturze 50°C²⁾</p> <p>r) Nasiąkliwość bezwzględna powłoki, %, najwyżej</p> <p>s) Odporność na działanie gorącego suchego powietrza w czasie 42 cykli dobowych³⁾</p> <p>t) Odporność powłoki na działanie gorącego wilgotnego powietrza w czasie 56 cykli dobowych⁴⁾</p> <p>u) Odporność powłoki na działanie grzybów pleśniowych, punktów, najwyżej⁴⁾</p>	<p>zgodnie z FN-72/C-81503</p> <p>0,20</p> <p>80 ÷ 120</p> <p>55</p> <p>6</p> <p>40</p> <p>24</p> <p>80</p> <p>120</p> <p>380</p> <p>260</p> <p>6</p> <p>12</p> <p>powłoka równa, bez zacieków i chropowatości, barwa zgodna z wzorcem</p> <p>6</p> <p>0,15</p> <p>2</p> <p>50</p> <p>5</p> <p>2</p> <p>powłoka bez zmian, dopuszczalna zmiana odcienia barwy</p> <p>powłoka bez zmian, dopuszczalna nieznaczna zmiana odcienia barwy</p> <p>16</p> <p>powłoka bez zmian, dopuszczalne zmatowienie oraz nieznaczna zmiana barwy</p> <p>dopuszczalna nieznaczna zmiana barwy, zmatowienie i spęcherzenie 1A wg PN-76/C-81521 W miejscach nie spęcherzonych, przyczepność powłoki i odporność na uderzenie bez zmian</p> <p>4</p>	<p>PN-75/C-81505</p> <p>PN-75/C-81508</p> <p>PN-75/C-81512</p> <p>PN-67/C-81507</p> <p>BN-72/6110-09</p> <p>PN-75/C-04009</p> <p>PN-70/C-81536</p> <p>PN-69/C-81519</p> <p>3, 6</p> <p>BN-66/6110-18</p> <p>PN-73/C-81530</p> <p>PN-76/C-81528</p> <p>PN-54/C-81526</p> <p>PN-75/C-81529</p> <p>PN-73/C-81531</p> <p>3, 7</p> <p>PN-77/C-81522</p> <p>PN-76/C-81521</p> <p>PN-67/E-04350</p> <p>FN-67/E-04350</p> <p>PN-67/E-04350</p>
<p>¹⁾ Nie dotyczy emalii aluminiowej,</p> <p>²⁾ Dotyczy tylko emalii szarej ciemnej.</p> <p>³⁾ Badanie wykonuje się w przypadku przeznaczenia wyrobu do klimatu tropikalnego suchego.</p> <p>⁴⁾ Badanie wykonuje się w przypadku przeznaczenia wyrobu do klimatu tropikalnego wilgotnego.</p>		

Następnie nałożyć sposobem natrysku wg FN-70/C-81514, obustronnie, susząc dwukrotnie badaną emalię: pierwszą warstwę od 1 do 3 godz w temperaturze 20 ± 2°C i wil-

gotności względnej powietrza 65 ± 5%, a drugą warstwę - 12 godz w tych samych warunkach. Łączna grubość pokrycia jednostronnego powinna wynosić 80 ÷ 90 μm. Przed

wykonaniem badań krawędzie płytek zabezpieczyć kitem szpachlowym epoksydowym bezrozpuszczalnikowym wg BN-70/6112-24.

3.5.3. Wykonanie powłok przeznaczonych do badania odporności na działanie grzybów pleśniowych. Powłoki przygotować wg PN-67/E-04350, nanosząc badaną emalię sposobem natrysku wg PN-70/C-81514 i suszyć w temperaturze $20 \pm 2^{\circ}\text{C}$ i wilgotności względnej powietrza $65 \pm 5\%$ w ciągu 12 godz. Grubość powłoki powinna wynosić $25 \pm 30 \mu\text{m}$. Krawędzie płytek zabezpieczyć wg 3.5.2.

3.5.4. Wykonanie powłok przeznaczonych do pozostałych badań. Płytki stalowe i szklane przygotowane wg PN-74/C-81513 pomalować jednostronnie badaną emalię sposobem natrysku wg PN-70/C-81514 i suszyć w temperaturze $20 \pm 2^{\circ}\text{C}$ i wilgotności względnej powietrza $65 \pm 5\%$ w ciągu 12 godz.

Grubość powłoki powinna wynosić $25 \pm 30 \mu\text{m}$.

W przypadku powłok przeznaczonych do badania nasiąkliwości, płytki szklane pomalować dwukrotnie badaną emalię sposobem natrysku wg PN-70/C-81514, przy czym drugą warstwę emalii nakładać po 1 do 3 godz od chwili naniesienia pierwszej warstwy. Łączna grubość powłoki powinna wynosić $50 \pm 70 \mu\text{m}$.

3.5.5. Aklimatyzacja powłok. Przed przystąpieniem do badań powłoki należy aklimatyzować w temperaturze $20 \pm 2^{\circ}\text{C}$ i wilgotności względnej powietrza $65 \pm 5\%$ w:

- 48 godz - w przypadku badania elastyczności, wyglądu, odporności na uderzenie i tłoczności,
- 72 godz - w przypadku badania twardości i przyczepności,
- 168 godz - w przypadku pozostałych badań.

3.5.6. Pomiar grubości powłok wykonać wg FN-74/C-81515 przyrządem elektromagnetycznym lub innym gwarantującym dokładność pomiaru do 10% grubości powłoki.

3.6. Ocena wyglądu i barwy powłoki. Ocenę wykonać nieuzbrojonym okiem, w rozproszonym świetle dziennym z odległości około 30 cm.

Wygląd powłoki powinien być zgodny z 3.1i), a barwa powinna być zgodna z wzorcem karty kolorów lub wzorcem uzgodnionym pomiędzy producentem i odbiorcą.

3.7. Badanie odporności powłok na działanie oleju maszynowego. Powłoki przygotowane na płytkach stalowych wg 3.5.2 i aklimatyzowane wg 3.5.5 zanurzyć do $\frac{2}{3}$ wysokości w oleju maszynowym niskokrzepnącym 10 Z wg PN-67/C-96071 o temperaturze $60 \pm 5^{\circ}\text{C}$ na 6 godz. Po tym czasie płytki wyjąć, przemyć tamponem z waty zwilżonym benzyną do lakierów C wg PN-66/C-96023 i po 10 min dokonać obserwacji powłok nieuzbrojonym okiem. Powłoki powinny odpowiadać wymaganiom podanym w 3.1o).

3.8. Zaświadczenie wytwórcy o wynikach badań. Wytwórca jest obowiązany dostarczyć odbiorcy orzeczenie kontroli o jakości wyrobu.

4. PAKOWANIE, PRZECHOWYWANIE I TRANSPORT

4.1. Pakowanie. Emalie stalowe modyfikowane uniwersalne tropikalne należy pakować wg PN-73/C-81400 w hoblaki uniwersalne pojemności 25 i 50 dm^3 lub inne opakowania uzgodnione pomiędzy producentem i odbiorcą.

4.2. Przechowywanie i transport - zgodnie z PN-73/C-81400.

KONIEC

INFORMACJE DODATKOWE

1. Instytucja opracowująca normę - Zakłady Twórczyw i Farb FRONIT Zakład Zamiejscowy, Radom.

2. Normy i dokumenty związane

PN-73/C-81400 Wyroby lakierowe. Pakowanie, przechowywanie i transport

PN-74/C-81500 Wyroby lakierowe. Pobieranie próbek i przygotowanie średniej próbki laboratoryjnej

PN-72/C-81503 Wyroby lakierowe. Wstępne próby techniczne

PN-75/C-81508 Wyroby lakierowe. Oznaczanie czasu wypyływu kubkami wypyłowymi (lepkość umowna)

PN-74/C-81513 Wyroby lakierowe. Płytki do badań

FN-70/C-81514 Wyroby lakierowe. Sposoby otrzymywania powłok do badań

FN-74/C-81515 Wyroby lakierowe. Nieniszczące pomiary grubości powłok

PN-66/C-96023 Przetwory naftowe. Benzyna do lakierów

PN-67/C-96071 Przetwory naftowe. Oleje maszynowe niskokrzepnące

PN-67/E-04350 Urządzenia elektroenergetyczne w wykonaniu tropikalnym. Metody badań odporności klimatycznej i mechanicznej

BN-70/6112-24 Kity szpachlowe epoksydowe bezrozpuszczalnikowe

BN-75/6118-03 Rozcieńczalnik do wyrobów poliwinylowych i chlorokauczukowych ogólnego stosowania

Pozostałe normy związane podano w tablicy.

Karta kolorów. Załącznik do katalogu farb i lakierów, Przedsiębiorstwo Obrotu Farbami i Lakierami CHEMIFARB, Gliwice

3. Symbol wg SWW - 1313-269.

4. Autor projektu normy - inż. Izabela Dzido, Zakłady Tworzyw i Farb PRONIT, Zakład Zamiejscowy, Radom.

5. Warunki techniczne dla podkładu ftalowego modyfikowanego schnącego na powietrzu, chromianowego ogólnego stosowania czerwonego tlenkowego o symbolu SWA 3231-024-250:

a) pozostałość na sicie o boku oczka kwadratowego 0,063 mm, % wag., najwyżej	0,35
b) lepkość umowna mierzona kubkiem typu Fonda ϕ 4, s	80 $\pm$ 130
c) gęstość, g/cm ³ , najwyżej	1,5
d) temperatura zapłonu, °C, co najmniej	21
e) roztrzucie pigmentów, μ m, najwyżej	45
f) krycie ilościowe, g/m ² , najwyżej	100
g) czas schnięcia powłoki w temperaturze 20 $\pm$ 2°C i wilgotności względnej powietrza 65 $\pm$ 5%, najwyżej	
- stopień 1 min	10
- stopień 4 godz	3
- stopień 6 godz	24
w temperaturze 110-120°C min, najwyżej	
- stopień 6	35
h) wygląd powłoki	równomierna, bez pomarszczeń, stopień połysku 1-2
i) elastyczność wg metody A	2
j) twardość względna powłoki wg wahadła Ferrosa, co najmniej	0,3
k) przyczepność, stopień	2

l) odporność powłoki na uderzenie, cm, spadku ciężarka	50
ł) odporność powłoki na 4-godzinne działanie temperatury 160°C	powłoka wytrzymuje próbę, elastyczność bez zmian
m) odporność powłoki na działanie zmiennych temperatur (+50°C i -20°C), liczba cykli jednogodzinnych, co najmniej	10
n) odporność powłoki na 24-godzinne działanie 3-procentowego roztworu NaCl	powłoka bez pęcherzy i punktów korozji, dopuszczalne zmatowienie powłoki
o) odporność powłoki na działanie benzyny do lakierów C o temperaturze 20 $\pm$ 2°C, czas działania 5 min	powłoka wytrzymuje próbę
p) odporność powłoki na działanie oleju silnikowego Superol 11 WW wg ZN-68/MFCh-NF-80 o temperaturze 100°C, czas działania 2 godz oraz w temperaturze 150°C, czas działania 3 godz	powłoka wytrzymuje próbę, elastyczność bez zmian, dopuszczalne obniżenie twardości do 20%
r) odporność powłoki na działanie wilgoci w warunkach kondensacji, temperatura 45°C, czas ekspozycji 200 godz	powłoka wytrzymuje próbę, dopuszczalna zmiana odcienia barwy oraz zmatowienie

6. Farby podkładowe zalecane do stosowania pod emalie ftalowe modyfikowane uniwersalne, tropikalne

- podkład ftalowy modyfikowany schnący na powietrzu, chromianowy ogólnego stosowania czerwony tlenkowy o symbolu SWA 3231-024-250 odpowiadający wymaganiom podanym w 5,

- podkład ftalowy schnący na powietrzu, chromianowy na metale lekkie, żółty o symbolu SWA 3132-008-130 wg BN-75/6113-29,

- podkład ftalowy karbamidowy schnący w piecu w temperaturze 110 $\pm$ 130°C "Syntokor A" o symbolu 3434-364-xxo wg BN-72/6113-04.

7. Emalie ftalowe modyfikowane uniwersalne tropikalne zastępują następujące wyroby lakierowe:

- emalie ftalowe specjalne odporne na tropik suchy SWA 3169-657-xxo wg BN-69/6115-13,

- emalie poliwinylowe odporne na tropik wilgotny SWA 7769-658-xxo wg BN-71/6115-22.